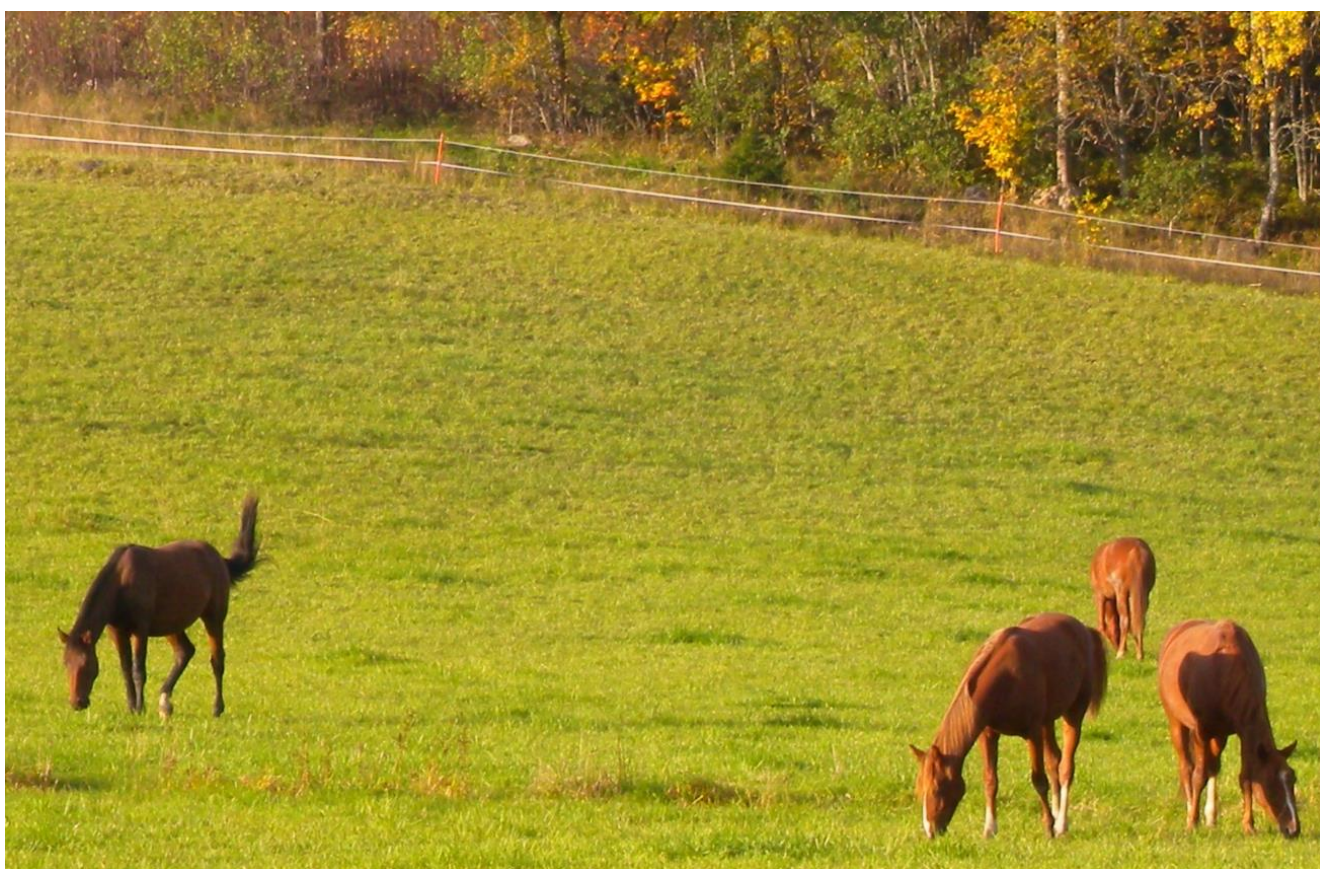

Sipoon kunnan hevostalliohje

Kuva: Sipoon kunnan kuva-arkisto

Päivitetty 2025

1 SISÄLLYS

1	ESIPUHE	3
2	HEVOSTALLIT.....	3
2.1	Tallin sijainti.....	3
2.2	Hevosien pitopaikan olosuhteet.....	3
3	ULKOTARHAT, LAIDUN SEKÄ RATSASTUSKENTTÄ.....	4
4	LANTA	4
4.1	Lantalan sijainti ja mitoitus	4
4.2	Lantalan oikea rakenne	5
4.3	Lannan kompostointi.....	5
4.4	Lannan levitys peltoon.....	6
4.5	Lanta-analyysi	7
4.6	Lannanluovutus.....	7
4.7	Lannan varastointi aumassa.....	8
5	HEVOSTALLIN LUVAT JA ILMOITUKSET	9
5.1	Rakennuslupa	9
5.2	Eläinsuojelulain mukainen ilmoitus ja rekisteröinti.....	9
5.3	Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitusmenettely ja ympäristölupa.....	10
6	HEVOSTALLIN JÄTEHUOLTO	10
7	HEVOSTALLIN VESIHUOLTO.....	10
8	HEVOSTALLIN PALOTURVALLISUUS.....	11
9	HEVOSTEN HYVINVOINTI	12
10	HEVOSEN LOPETTAMINEN JA VIIMEINEN MATKA.....	12
11	Yhteystietoja.....	13

1 ESIPUHE

Sipoossa on lähes eniten hevosia asukkaita kohden Suomen kunnista. Hevosala on tärkeä Sipoon elinvoiman, vetovoiman ja maineen kannalta. Sipoon hevostallien koko vaihtelee pienistä kahden hevosen talleista aina suurempiin talleihin ja ratsastuskouluihin. Hevosista on monipuolisesti iloa harrastajille ja tuovat viihtyisyyttä maisemakuvallisesti. Jotta ympäristö pysyisi viihtyisänä ja turvallisena, on hevosten pidossa huolehdittava ympäristövaikutusten hallinnasta. Ympäristövaikutuksista tulee olla tietoinen, jolloin haittojen minimoiminen on sujuvampaa.

Tämä ohje kokoaa keskeiset hevostalleja koskevat lait, asetukset, määräykset ja suositukset yhdeksi kokonaisuudeksi, jonka tarkoitus on palvella hevostallien omistajia sekä hevosen pitoa harkitsevia tietolähteenä ympäristöasioissa. Tavoitteena on selkeyttää sekä sujuvoittaa hevostallitoimintaan liittyvää tiedon saantia Sipoon kunnassa. On kuitenkin huomattava, ettei hevostalliohje ei ole kaiken kattava, vaan tarvittaessa tulee tutustua syvällisemmin asiaa sääteleviin säädöksiin.

2 HEVOSTALLIT

2.1 TALLIN SIJAINTI

Sipoon kunnan rakennusjärjestyksen mukaan alle 2 ha:n kiinteistölle ei saa sijoittaa hevostallia tai muuta vastaavaa eläinsuojaa tai maneesia. [Sipoon ympäristönsuojelumääräysten](#) mukaan uutta eläinsuojaa ei saa ilman naapurin suostumusta sijoittaa 50–100 metriä lähemmäksi tämän asuinrakennusta tai oleskelupihaa tai koulua, päiväkotia, puistoa tai vastaavaa laitosta. Uusissa tallihankkeissa etäisyydet arvioidaan tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Edellä mainittuihin suojaetäisyyksiin on mahdollista hakea poikkeamista ympäristönsuojelumääräyksistä. Lisää rakentamiseen liittyvää tietoa [Sipoon rakennusvalvonnasta](#).

2.2 HEVOSEN PITOPAIKAN OLOSUHTEET

Hevosen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen. Hevostalleista ja pihatoista sekä niitä edellyttävistä olosuhteista löytyy tietoa alla olevista linkeistä. Ulkotarhan ja laitumen, sekä eläinsuojasta ulkotarhaan ja laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava hevoselle turvallisia.

[Talliympäristö | Hevostietokeskus](#)

[Hevosten ulkotarhaan ja laitumeen liittyvistä vaatimuksista | Hevostietokeskus](#)

[Hevosten pitoa koskevia uusia vaatimuksia - Ruokavirasto](#)

Tuettavaa rakentamista koskevista hevosalousrakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa ([MMM 588/2015](#)).

3 ULKOTARHAT, LAIDUN SEKÄ RATSASTUSKENTTÄ

Tarhan ja laitumen on oltava riittävän tilava ottaen huomioon eläimen rotu, koko, ikä, sukupuoli sekä eläinten lukumäärä ja aktiivisuus. Maaston, kasvillisuuden sekä maapohjan on oltava hevoselle sopivia. Aidat ja niiden rakenteet on pidettävä hyvässä kunnossa, jotta hevoset eivät pääse vahingoittumaan tai karkaamaan. Laitumella olisi suotavaa olla varjomahdollisuus hellepäivien varalle. Laiduntaminen on kielletty 100 metriä lähempänä yleistä uimarantaa.

Nitraattiasetuksen ([Vna 1250/2014](#)) mukaan hevosten jaloittelualuetta tai ulkotarhan ruokinta- ja juottopaikkaa ei saa sijoittaa:

- alle 50 metrin etäisyydelle vesistöä, talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä
- alle 25 metrin etäisyydelle valtaojasta tai norosta
- pohjavesialueelle, ellei maaperäselvitysten perusteella osoiteta, että tällaiselle alueelle sijoittaminen ei aiheuta pohjavesien pilaantumista tai sen vaaraa
- tulvanalaiselle alueelle

Tarhan pohjarakenne on valittava maaperän, maaston muotojen ja ulkoilun alueen koon mukaan niin, ettei tarhasta aiheudu ympäristön tai pinta- ja pohjavesien pilaantumisvaaraa. Sade- ja sulamisvedet eivät saa jäädä lammikoitumaan tarhaan ja pohjan tulee kestää kaikilla säätyypeillä. Tarhan kuivatus voidaan järjestää joko salaojilla tai avo-ojilla. Tarha kannattaa perustaa muuta maastoa korkeammalle, jolloin sadevedet valuvat helposti tarhasta pois. Hevosten ulkotarhat ovat usein huomattavia fosforin ja typen kuormituslähteitä. Ravinteiden lisäksi tarhojen valumavedet sisältävät myös bakteereita, jotka voivat pilata pohjavettä ja kaivoja. Nitraattiasetuksen mukaan hevosten jaloittelualueita tulee hoitaa niin, ettei pinta- ja pohjavesiin aiheudu ravinnepestäjä. Hyvä hevosenpito käsittää säännöllisen ja riittävän usein tehdyn lannan siivouksen tarhoista.

4 LANTA

4.1 LANTALAN SIJAINTI JA MITOITUS

Nitraattiasetuksen ([Vna 1250/2014](#)) mukaan lannan varastointitilaa (1.4.2015 jälkeen vireille tulleet rakennushankkeet) ei saa sijoittaa:

- Pohjavesialueelle (ellei maaperäselvityksen perusteella osoiteta, ettei sijoittaminen aiheuta pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa)
- Tulvanalaiselle alueelle

- alle 25 m etäisyydelle valtaojasta tai norosta
- Alle 50 m etäisyydelle vesistöstä, juomavesikäytössä olevasta rengaskaivosta tai -lähteestä.

Nitraattiasetuksen mukaisesti lantalan tulee olla niin suuri, että siihen mahtuu 12 kuukauden aikana kertyvä lantamäärä. Lantalan vähimmäistilavuuden laskemisessa voidaan ottaa huomioon viljelijöiden yhteiset lantalat (pitkäaikainen sopimus), samana laidunkautena laitumelle jäävä lanta sekä pihattojen vesitiiviit kuivikepohjat. Vähimmäistilavuudesta voidaan myös poiketa, jos lantaa luovutetaan (säännöllisesti ja sopimukseen perustuen) sellaiselle hyödyntäjälle, joka voi vastaanottaa sitä ympäristönsuojelulain 27 §:n nojalla myönnetyn luvan perusteella tai jos lantaa luovutetaan (säännöllisesti ja sopimukseen perustuen) toiselle tilalle asianmukaisessa lantalassa varastoitavaksi.

Lantavaraston vähimmäistilavuus 12 kk varastoimisaikaa varten eläinpaikkaa kohden:

Uudet lantalat: (1.4.2015 jälkeen vireille tulevat rakentamishankkeet, [\(Vna 1250/2014\)](#)): Laskennallinen lantamäärä on hevosella (> 150 cm) 17 m³ ja ponilla (120–150 cm) 12 m³ ja pienponilla (<120 cm) 8 m³ lantaa vuodessa.

Vanhat lantalat: [\(Vna 931/2000\)](#): Laskennallinen lantamäärä on hevosella 12 m³ ja ponilla 8 m³ lantaa vuodessa.

[Lantavaraston tarvelaskuri](#)

4.2 LANTALAN OIKEA RAKENNE

Lanta on varastoitava nitraattiasetuksen mukaisesti vesitiiviissä lantalassa. Lantala tulee kattaa tai varastoitava lanta peittää siten, että sadevesien pääsy varastointitilaan estetään.

Rakenteiden ja laitteiden tulee olla sellaiset, ettei lannan siirron, käsittelyn ja varastointitilan tyhjennyksen aikana pääse nesteitä ympäristöön. Lannan kuormaaminen tulee tehdä kovapohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja liikkumisen ja jolta voidaan tarvittaessa kerätä varissut lanta talteen.

Jos tilalla kertyy varastoitavaa kuivalantaa enintään 25 m³ vuodessa, tai jos tilalla varastoidaan kuivalantaa kerrallaan enintään 25 m³, voidaan lanta varastoida lantalan sijaan tiiviillä vaihtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä.

[Lannan varastointi hevoskilalla | Hevostietokeskus](#)

4.3 LANNAN KOMPOSTOINTI

Kompostointi on tehtävä tiivispohjaisella alustalla tai rakenteiden tulee olla muutoin vesitiiviit. Kompostin, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, jälkikypsytyks voidaan tehdä aumassa, mutta jälkikypsytyksauman peitteen ei tarvitse olla tiivis. Kompostin jälkikypsytyksestä aumassa tulee tehdä ilmoitus Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 14 vrk ennen varastoinnin aloittamista.

4.4 LANNAN LEVITYS PELTOON

Lantaa voi hyödyntää levittämällä sitä lannoitteeksi pelloille;

Sen käyttöä lannoitteena säätelevät nitraattiasetus muutoksineen ([Vna 1250/2014](#)) ja sen muutokset: [Vna 435/2015](#) ja [Vna 1261/2015](#)) sekä alkuvuonna 2023 julkaistu ”fosforiasetus” ([Vna 64/2023](#)).

Seuraavaan on koottu säädösten keskeistä sisältöä:

- Lannoitteet on levitettävä pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Lannoituksessa on otettava huomioon keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, kasvinvuorotus ja maalaji.
- Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on lähtökohtaisesti kielletty 1.11.–31.3. välisenä aikana. Lannan levittämisen kieltoajasta voidaan kuitenkin poiketa marraskuun loppuun asti tilanteissa, joissa lantaa ei ole voitu hyödyntää lannoitteena pellolla kasvukauden aikana poikkeuksellisen sääolosuhteen vuoksi. Poikkeuksellisen sääolosuhteenä pidetään tilannetta, jossa pitkään jatkuneiden runsaiden sateiden ja vähäisen haihdunnan vuoksi pellon märkyys on estänyt lannan syyslevityksen viimeistään lokakuussa. Lannan levittämisen kieltoajasta poikkeamisesta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lokakuun loppuun mennessä. Ilmoituksen tekee toiminnanharjoittaja, jonka eläintilalla lantaa kertyy. ([Ilmoituslomake lannan levittämisestä poikkeustilanteissa](#)).
- Lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita, joiden kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 prosenttia, voidaan nitraattiasetuksen salliman levitysjan ja -olosuhteiden puitteissa säilyttää pellolla enintään neljä viikkoa levitystä odottamassa (VNA 10 § 4 mom.). Tämä on eri asia, kuin edellä mainittu lannan aumavarastointi, eikä siitä tehdä aumausilmoitusta.
- Lannoitteita ei saa levittää lumipeitteiseen tai routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan.
- Pellon pintaan levitetty lanta on muokattava maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta lannan levitystä kasvustoon hajalevityksenä. Lannan levitys kasvipeitteisen pellon pintaan on mahdollista 15.9. asti.
- Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä. Edellä mainitut lannoitus- ja pintalevityskiellot eivät kuitenkaan estä kotieläinten laiduntamista kyseisillä alueilla.
- Kalteville peltolohkon osille (kaltevuus vähintään 15 %) levitettävä lanta on muokattava maahan kahdentoista tunnin sisällä levityksestä.

- Talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille on jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30-100 metrin levyinen vyöhyke, jota ei lannoiteta lannalla ja orgaanisilla lannoitevalmisteilla.

Typpilannoitemäärät:

Tuotantoeläinten lannassa ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa vuosittain levitettävä kokonaistypen määrä saa olla enintään 170 kg/ha. Liukoisen typen vuotuiset enimmäismäärät (kg/ha) eri kasveille esitetään [Vna 1250/2014](#) 11 §.

Fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käyttö:

Maa- ja puutarhataloudessa on käytettävä samaa laskentaperustetta lannan fosforin huomioon ottamisessa kaikilla peltolohkoilla ja sellaisilla pysyvää nurmea olevilla aloilla, jotka ovat maankäyttömuodoltaan peltoa ([Vna 64/2023](#), 3 §).

Maa- ja puutarhataloudessa käytettyihin ravinnemääriin on laskettava mukaan epäorgaanisten ja orgaanisten lannoitevalmisteiden, lannan sekä muiden pellolle levitettävien aineiden fosfori, jos niiden sisältämää fosforia levitetään enemmän kuin yksi kilogramma hehtaarille vuodessa. Fosforilannoitus on toteutettava kasvulohkokohtaisesti kasvin, satotason ja maan viljavuusluokan perusteella. Fosforilannoituksen sallitut enimmäismäärät ovat fosforiasetuksen liitteessä 1. ([Vna 64/2023](#), 4 §)

4.5 LANTA-ANALYYSI

Lannan ravinnepitoisuuksien määrittäminen:

Tilan -jolla syntyy, tai joka käyttää lantaa lannoitteena pellolle enemmän kuin 25 m³ vuodessa, on teetettävä viiden vuoden välein lanta-analyysi, jossa määritellään lannan sisältämä liukoinen typpi, kokonaistyppi ja kokonaisfosfori. Lannoitus suunnitellaan joko lanta-analyysin tai ([Vna 1250/2014](#)) liitteessä 2 esitettyjen taulukkoarvojen perusteella. Lanta-analyysin tiedot ja orgaanisten lannoitevalmisteiden tuoteselosteet on säilytettävä ja esitettävä pyydetessä valvontaviranomaiselle.

Lannoitukseen liittyvästä kirjanpitovelvollisuudesta kerrotaan typen osalta nitraattiasetuksen kohdassa 13 § ja fosforin osalta fosforiasetuksen kohdassa 9 §.

Lisätietoja:

- kuntien maaseutu ja ympäristönsuojelusihteerit
- Sipoon kunnan nettisivut: [lmoituslomake lannan levittämisestä poikkeustilanteessa](#)
- Ympäristöministeriö: Yleisiä kysymyksiä nitraattiasetukseen liittyen

4.6 LANNANLUOVUTUS

Lantalan vähimmäistilavuusvaatimuksista voidaan poiketa, mikäli lannan luovuttamisesta kolmannelle osapuolelle tai toimijalle on olemassa voimassa oleva kirjallinen sopimus. Luovutusta odottava lanta

voidaan varastoida joko asianmukaisessa lantalassa tai tiiviillä sadesuojatulla vaihtolavalla. Vastuu lannasta ja sen asianmukaisesta hyödyntämisestä siirtyy kolmannelle osapuolelle sen luovutushetkellä.

Sipoossa on mahdollista luovuttaa lantaa maanviljelijöille, puutarhayrityksille, maa-ainesyrityksille, yksityisille henkilöille esimerkiksi hyödynnettäväksi puutarhoihin tai peltoihin, sekä lannan vastaanottoon erikoistuneille toimijoille, jotka myyvät lannan myöhemmin kuluttajille puutarhamultana.

Ohjeen laatimisen aikaan hevosenantaa vastaanottavat luovutussopimuksilla: [Metsäpirtti](#) Kulloossa, sekä Tuusulassa sijaitseva [HorsEco](#).

4.7 LANNAN VARASTOINTI AUMASSA

Väliaikaisena järjestelynä lanta on mahdollista varastoida aumaan tietyin ehdoin. Aumavarastointia koskevat säädökset;

Hevosenantaa, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voi varastoida [Vna:ssa 1261/2015](#) annettujen säädösten mukaan sijoitetussa ja toteutetussa aumassa.

- a. **lantaa tuottavalla hevosetilalla poikkeustapauksessa** (mm. työtekeminen tai hygieeninen syy). Tallinpitäjän on tehtävä ilmoitus lannan aumavarastoinnista kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 14 vrk ennen auman perustamista [Auma-ilmoituslomake](#).
- b. **lantaa vastaanottavalla tilalla työtekemisestä tai hygieenisestä syystä**. Lantaa vastaanottavan tilan on tehtävä ilmoitus lannan aumavarastoinnista kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 14 vrk ennen auman perustamista.

Lannan sekä jälkikypsyttävän kompostin aumavarastoinnista annetut säädökset (1261/2015, 6 §):

- Aumassa varastoitavan kuivalannan tai kompostin kuiva-ainepitoisuuden tulee olla vähintään 30 %.
- Varastoinnista ei saa aiheutua vesistön pilaantumista tai sen vaaraa (varastointi aumassa on aina kiellettyä pohjavesialueella ja tulvanalaisella alueella).
- Auma on sijoitettava kantavalle peltoalueelle ja kaltevalla pellolla lähelle pellon yläreunaa.
- Aumaa ei saa sijoittaa alle 100 metrin etäisyydelle vesistöstä, valtaojasta tai talousvesikaivosta eikä alle viiden metrin etäisyydelle ojasta.
- Auman pohjalle on levitettävä vähintään 20 cm:n nestettä sitova kerros ja auma on peitettävä tiiviillä peitteellä (kompostin jälkikypsyttysauman peitteen ei tarvitse olla tiivis).
- Lisäksi aumantekopaikalta on poistettava lumi ja alusta on muotoiltava siten, että nesteiden pääsy ympäristöön estyy.
- Yhteen aumaan on sijoitettava vähintään yhden hehtaarin alalle tai enintään koko lohkolle ja siihen rajautuville lohkoille levitettävä määrä lantaa. Aumaan varastoitu hevosentalta on levitettävä viimeistään vuoden kuluttua auman perustamisesta.

- Paikalle, jolla auma on sijainnut, saa sijoittaa uuden auman kahden väli vuoden jälkeen.

Lisätietoja:

- Ympäristöministeriö: Yleisiä kysymyksiä nitraattiasetukseen liittyen (päivitetty 30.03.2017)
- Sipoon kunnan nettisivut: [Auma ilmoituslomake](#)
- [Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014](#)
- [Valtioneuvoston asetus eräiden maa- puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 1261/2015](#)

5 HEVOSTALLIN LUVAT JA ILMOITUKSET

5.1 RAKENNUSLUPA

Rakennuslupa tarvitaan hevostallin ja myös mahdollisesti siihen liittyvien rakennelmien rakentamiseen. Rakennuslupaa tarvitaan myös silloin kun muutetaan rakennuksen alkuperäinen käyttötarkoitus toiseksi. Tällainen muutos on esimerkiksi sikalan tai autotallin muuttaminen hevostalliksi. Kiinteistön käyttötarkoituksen mukaan voidaan edellyttää lisäksi suunnittelutarveratkaisua tai poikkeamislupaa. Jos rakennuksessa on aikaisemminkin asunut hevosia, uudelleen käyttöönottamiseen ei tarvitse lupaa. Tällöin kannattaa kuitenkin selvittää millainen jätevesijärjestelmä tallissa on, sekä sen kunto.

Tarvittavasta rakentamiseen liittyvästä luvasta tai luvista antaa Sipoon kunnan rakennusvalvonta. Rakennusvalvonnan yhteystiedot löytyvät ohjeen lopusta.

5.2 ELÄINSUOJELULAIN MUKAINEN ILMOITUS JA REKISTERÖINTI

Ammattimaisesta tai harrastaen tehtävästä hevosten pidosta tulee tehdä kirjallinen ilmoitus aluehallintoviraston läänineläinlääkärille, kun täysikasvuisia eläimiä on vähintään kuusi.

Kaikkien eläintenpitäjien täytyy rekisteröityä eläintenpitäjäksi ja rekisteröidä pitopaikka. Rekisteröinti tulee tehdä sähköisesti [eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterissä](#) tai täyttämällä [Ruokaviraston verkkosivuilta](#) löytyvät tulostettavat lomakkeet. Lomakkeet löytyvät myös maaseututoimen toimistolta Loviisasta, Liljendalin entisessä kuntakeskuksesta tai Porvoosta.

Tietoa eläintenpidosta löytyy Ruokaviraston sivuilta. [Eläintenpito, tunnistaminen ja rekisteröinti - Ruokavirasto](#)

01.01.2024 voimaan tullessa eläinten hyvinvointilaissa on määritelmät ammattimaisesta tai muutoin laajassa mittakaavassa tapahtuvasta hevosten pidosta. Toiminta, joka luokitellaan ammattimaiseksi tai muutoin laajassa mittassa tapahtuvaksi hevosten pidoksi, tulee ilmoittaa aluehallintovirastolle. Tiedot voi ilmoittaa myös päivittämällä hevosten pitoa koskevat tietonsa eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterin sähköisen asiointin kautta osoitteessa epr.ruokavirasto.fi.

5.3 YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAINEN YLEINEN ILMOITUSMENETTELY JA YMPÄRISTÖLUPA

Vähintään 60 hevosen tai ponin talleista on tehtävä ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään 120 päivää ennen toiminnan aloittamista. Pelkkää ilmoitusmenettelyä ei sovelleta pohjavesialueilla. Jos talli sijoitetaan vedenhankintaan soveltuvalle pohjavesialueella, tulee perustajan tehdä selvitys, jossa arvioidaan, aiheutuuko tallitoiminnasta pohjaveden pilaantumisen vaaraa ja olla tämän jälkeen yhteydessä Sipoon ympäristövalvontaan, vaikka hevosia olisi vähemmän kuin 60. Lisäksi ympäristölupa tarvitaan tapauksissa, joissa tallin toiminnasta voi aiheutua kohtuutonta haittaa naapureille.

6 HEVOSTALLIN JÄTEHUOLTO

Sipoon jätehuollosta vastaa Rosk 'n Roll -jätehuoltopalvelu. Yhtiölle kuuluvat jätteen keräilyyn järjestäminen, jätteen ja vaarallisten jätteiden vastaanotto, jätteiden hyödyntäminen sekä jäteasemien ja eko- ja sekajätepisteiden ylläpito.

Tallissa syntyvä kierrätettävä jäte (esim. paperi, pahvi, metalli ja muovi) voidaan viedä ekopisteisiin. Lääkejätteet voidaan toimittaa apteekkiin. Kyllästetty puujäte, risut, maalattu tai maalaamaton puu, vaaralliset jätteet (mm. loisteputket, akut, jäteöljyt, sähkö-, ja elektroniikkaromu), maalit, metallijäte sekä palava tai palamaton muu jäte, sekä haravointijäte voidaan toimittaa Sipoossa [Rosk'n Rollin](#) vastaanottopisteisiin.

Hevostallitoiminnassa syntyy myös jätemuovia, jota suositellaan kierrätettäväksi. Jätemuovi tulee säilyttää siten, ettei se pääse hapertumaan sääolojen vaikutuksesta ja leviämään ympäristöön. Suursäkit, muovipussit ja muovikanisterit ovat tuottajavastuulainsäädännön mukaisia pakkausmuovijätteitä, joita hevostalliyritysten on mahdollista toimittaa veloituksetta Suomen Uusiomuovi Oy:n vastaanottopisteisiin kierrätettäväksi.

7 HEVOSTALLIN VESIHUOLTO

Jos talli sijaitsee vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella, liittyminen viemäri- ja vesijohtoverkostoon on pääsääntöisesti pakollista. Mikäli talli sijaitsee toiminta-alueen läheisyydessä, liittyminen on suositeltavaa.

Vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla jätevedet käsitellään kiinteistökohtaisesti tai useamman kiinteistön yhteisratkaisuna ja jätevesien käsittelyyn sovelletaan yleensä ns. hajajätevesiasetusta ([VNA 157/2017](#)). Vuosikymmeniä vanhat järjestelmät täyttävät harvoin hajajätevesiasetuksen vaatimukset.

Jätevesien käsittelyjärjestelmä, joka on tehty ennen vuotta 2004 rakentamisajankohtanaan voimassa olleiden vaatimusten tai myönnetyn rakennusluvan mukaisesti ja joka sijaitsee 100 metrin etäisyydellä vesistöstä tai 1- tai 2-luokan pohjavesialueella, on saatettava perustason puhdistustason täyttäväksi viimeistään 31.10.2019. Muilla alueilla jätevesijärjestelmän riittävyys tulee tarkistaa viimeistään, kun kiinteistöllä rakennetaan vesikäymälä tai tehdään vesi- ja viemärilaitteistoja koskeva luvanvarainen korjaus- tai muutostyö, jossa järjestelmä uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan tai tehdään rakennuksen

rakentamiseen verrattavissa oleva rakennuslupaa edellyttävä korjaus- ja muutostyö. Kaikilla haja-asutusalueen kiinteistöillä on oltava selvitys jätevesien käsittelyjärjestelmästä sekä jätevesijärjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeet.

Saostuskaivojen lietetilat on tarkastettava ja tyhjennettävä jätehuoltomääräysten mukaan. Saostussäiliöihin, pienpuhdistamojen lietesäiliöihin ja muihin vastaaviin säiliöihin kertynyt jätevesiliete on tyhjennettävä jätehuoltomääräysten mukaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Pelkästään harmaavesilietteitä sisältävien saostussäiliöiden ja vastaavien säiliöiden jätevesiliete on poistettava jätehuoltomääräysten mukaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Kiinteistön haltijan on pidettävä tyhjennyksistä kirjaa. Umpisäiliöt tulee varustaa ylitäytön hälyttimellä.

Sopivan käsittelyjärjestelmän valinta riippuu mm. maasto-olosuhteista, kiinteistön varustelutasosta ja jätevesijärjestelmän hoidon vaativuudesta. Valinta kannattaa tehdä yhdessä pätevän jätevesijärjestelmän suunnittelijan kanssa. Suunnittelijan tehtävänä on tutustua kiinteistön olosuhteisiin paikan päällä ja esitellä kiinteistölle soveltuvat vaihtoehdot. Suunnittelija laatii suunnitelman jätevesijärjestelmästä ja suunnitelma liitetään rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen. Tallin jätevedet voidaan johtaa joko yhteiskäsittelyyn asuinrakennuksen jätevesien kanssa tai vaihtoehtoisesti erilliseen järjestelmään.

Hyvin pieniä määriä harmaavesiä, kuten satulasaippuavedet tai hevosten likaantunut vajaa juomavesi tai makuliemiseos on mahdollista imeyttää lantalamassaan, tai maaperään. Jos tallilla on vesijohto-WC ja esimerkiksi umpisäiliö tai puhdistamoalue, koskevat niiden jätehuolto samat määräykset kuin omakotitalokiinteistöjenkin WC-tiloja.

Hevostalouden ajoneuvojen, koneiden ja hevosten pesu on kielletty tiealueella, parkkipaikoilla ja sekä sellaisilla ranta-alueilla, joilta pesuvedet johtuvat suoraan vesistöön. Niiden satunnainen pesu kiinteistöllä on kuitenkin sallittu muilla, kuin liuotinpesuaineilla, mikäli kaikki pesuvedet voidaan johtaa joko kunnan viemäriverkostoon tai imeyttää maaperään omalla kiinteistöllä. Hevostalouden ajoneuvojen, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden säännöllisessä ja laajamittaisessa pesutoiminnassa pesuvedet on johdettava hiekan- ja öljynerotuskaivon kautta jätevesiviemäriverkostoon. Viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla pesuvedet on esikäsiteltävä vastaavasti ja johdettava hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään.

8 HEVOSTALLIN PALOTURVALLISUUS

Suuremmissa hevostalleissa on paloturvallisuuden vuoksi oltava vähintään kaksi erillistä uloskäyntiä. Sisäinen kulkureitti lähimpiin uloskäynteihin ei saa olla pidempi kuin 30 m. Hevostallin sisätilan korkeuden tulee olla 2,5 m. Kulkukäytävien ja oviaukkojen on oltava riittävän avaria, jotta hevosia voidaan liikutella sujuvasti. Oviaukkojen on oltava hevostalleilla vähintään 1,5 m leveitä. Sähköjohdot ja muut sähkölaitteet on sijoitettava hevosen ulottumattomiin tai suojattava hyvin. Sähkökeskuksen lähellä on oltava jauhesammutin. Vesipisteessä tai sen lähellä olevan vesiletkun suositellaan riitettäväksi riskikohteisiin, kuten rehuvarastoon asti. Jokaisella eläintenpitopaikalla olisi hyvä olla tietoa palosammutuskaluston ja ensiapuun liittyvän välineistön sijainnista erityisesti tapauksissa, joissa talleilla käy ulkopuolisia.

9 HEVOSTEN HYVINVOINTI

Valtioneuvoston asetuksessa hevosten suojelusta (588/2010) säädetään eläinsuojeluvaatimuksista, joita on noudatettava hevosen pidossa.

[Valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta 588/2010 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

[Laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX®](#)

10 HEVOSTEN LOPETTAMINEN JA VIIMEINEN MATKA

Eläinlääkäri voi lopettaa hevosen lääkkeellisesti, tai vaihtoehtoisesti rauhoittamalla ja ampumalla. Eläinlääkäriin suorittaessa lopetuksen ei hevosta välttämättä tarvitse kuljettaa erikseen lopetettavaksi, vaan lopetus voidaan suorittaa kotitallilla, hevoselle tutussa ympäristössä. Silloin tulee kuitenkin etukäteen selvittää mahdollisuudet ruhon hävittämiseksi.

Hevosen voi viedä lopetettavaksi myös klinikalle, jolloin klinikka huolehtii ruhon hävittämisestä.

Koti- tai tilateurastuksella tarkoitetaan hevosen teurastamista sen pitopaikassa. Hevosen saa teurastaa tuottajan omassa taloudessa tapahtuvaa käyttöä varten ilman, että lihalle on tehty lihantarkastusta. Tällöin lihaa ei saa luovuttaa tai myydä oman talouden ulkopuolelle.

Eläimiä saa teurastaa vain henkilö, jolla on riittävät tiedot ja taidot suorittaa teurastus oikein. Käytettävien menetelmien ja välineiden pitää olla lainsäädännön vaatimusten mukaisia. Eläinten liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen tarkoitetut välineet on pidettävä kunnossa ja tarkastettava säännöllisesti ja kunnossapidosta on myös pidettävä kirjaa.

Hippoksen ohje; [Kotiteurastus ja vaihtoehtoiset ruhon hävittämistavat - Hippos](#)

Ruokaviraston ohje; [Kotiteurastus - Ruokavirasto](#)

Hevosen hautaaminen on sallittua koko Suomessa, ja sen voi haudata maaseutumaisella alueella. Hevosta ei tule haudata kaivojen tai vesistöjen lähelle (suojaetäisyys vähintään 250 m). Lääkkeellisesti lopetettua hevosen ruhoa ei saa hyödyntää koirien ravinnoksi.

Lyhytaikaisella säilytyksellä tarkoitetaan raadon säilytystä tilalla eläimen kuoleman ja raatojenkeräilyauton saapumisen välisen ajan, eli noin 1–4 vrk mittaisesta säilytysajasta. Arkipyhät saattavat pidentää aikaa. On tärkeää suojata raato tuhoeläimiltä, pedoilta ja linnuilta. Raadon voi esimerkiksi peittää tiiviisti pressulla tai kuvulla, tai muulla keinolla, kunhan haittaeläimet eivät pääse raatoon käsiksi. Pressu/peite poistetaan vasta raatoauton saavuttua. Mikäli lopetuspäivä on tiedossa, kannattaa kuljetus tilata ruholle etukäteen.

Säilytyspaikalla on oltava tiivis alusta, josta nesteet eivät pääse valumaan ympäristöön. Raadon alle kannattaa mahdollisuuksien mukaan levittää runsaasti kuiviketta (purua/olkea), johon nesteet imeytyvät. Talvella runsas kuivike vähentää myös raatojen jäätymistä kiinni maahan ja helpottaa niiden siirtoa raatoauton kyytiin. Raadon alle voi laittaa myös pressun tai muun muovisen suojan.

Yhteystieto Honkajoen asemalle; [Raatonetti - Raatonetti](#)

[Raatojen säilytys tilalla - Ruokavirasto](#)

11 YHTEYSTIETOJA

Sipoon kunnan ympäristönsuojelu: ymparisto@sipoo.fi

Ympäristötarkastaja Adam Vilpponen 050 479 788

Sipoon rakennusvalvonta / [Yhteystiedot](#) (etunimi.sukunimi@sipoo.fi)

Kunnaneläinlääkäri: 050 522 2796

Kunnaneläinlääkäri **päivystysaikaan**: 060 018 998

Eläimiä hoidetaan vastaanotolla ajanvarauksen perusteella pääsääntöisesti klo 8–16. Ajanvaraus vastaanotolle arkisin klo 8–9. Kiireellisissä tapauksissa eläinlääkärin tavoittaa arkisin klo 9–16 jättämällä viestin vastaajaan.

Varaa aika eläinlääkärin vastaanotolle sähköisessä ajanvarausjärjestelmässä: [Eläinlääkärivastaanotot - Porvoon ympäristöterveydenhuolto](#)

Valvontaeläinlääkäri: [Eläinlääkäripalvelut - Porvoon ympäristöterveydenhuolto](#)

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen asiakaspalvelu ja tilannekeskus on avoinna vuorokauden ympäri: 020 1111 400

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos päivystävä palotarkastaja: 040 631 2916